

SC-B.5

IG 865/001

אידיש'דין ש"ש

לה סיגונדה אמתר

קואינמו איסטורייקו

ריב'יסמו אי קוריו'אדו

פור

שלמה ישראל שיריזלי

ירושלם

5 6 6 5

R. 371

דיטראשוו דיל טריזלאדאדור

שלמה ישראל שיריזלי

נאסייו אין ירושלים

אין איל 15 ואדר 5638

אירה דיאה די פורים קואנדו טודום לים גראנדים די לה
 סיצדאד די קראקו סי טופאצאן אגונטאדום אין קאזה די לה אפא=
 מאדה ציבדה נתן אונדי סי טופאצא איל גראנדי סאציי די לה סיצדאד
 מיחאו אפאמאדו אין טודה לה פולונייה רבי יוסף ן' יהושע קומ=
 צידאדו די לום גראנדים די לה קומוניטה די קראקו פור אונורארלום
 די סו איסטאדה אין לום דיאס די פורים .

אינטרי טודום לום קי סי טופאצאן פריזינטים, דום די אילייום
 סי אזיאן מאס מונגו מיראר : אליעזר איזו די לה ציבדה פאטרונה
 די לה קאזה, אי לה מוסה אסתר איזה די סו אירמאנו קונוסידה פור
 טודה לה סיצדאד קון איל נומברי „לה אירמוזה אסתר“. אי נו פואי
 אין צאלדים קי סי גאנו לה מוגאגה איסטי נומברי סיינדו אין צירדאד
 נו סי טופאצא אנטרה אירמוזה קומו אילייה אין טודה לה פולונייה.
 מה נו אירה סולו לה אירמוזורה קי לום אזיאה אה טודום קי נו
 קיטאצאן לום אוזום די סוצרי אילייה, סי נו לה מונגה גראסייה
 גונטו סו צואין קוראסון אי סו אומילדאנסה טומאצאן איל קוראסון
 די טודו איל קי לה ציאה.

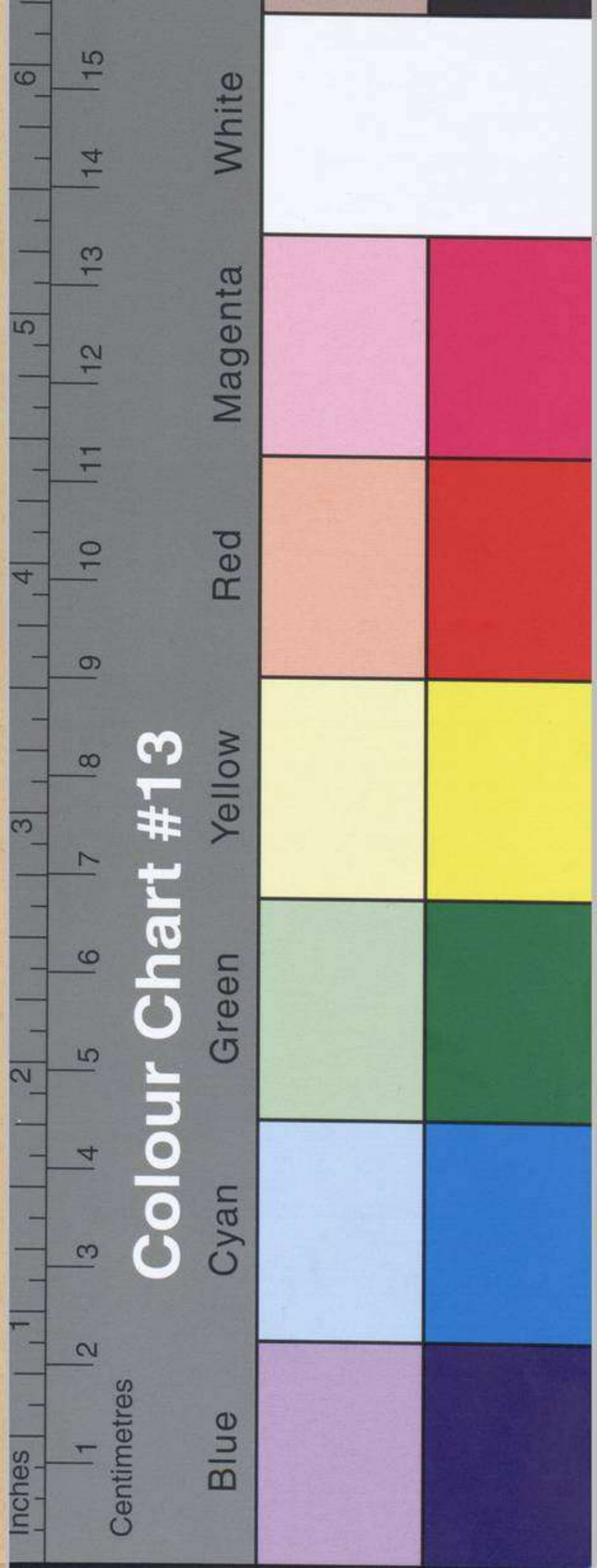
לה ציבדה נתן סי אונוראצא מונגו קון סו סוצרינה אסתר סאציינדו
 קי סו איזו אליעזר לה אמאצא קון טודה סו אלמה, אי איסטאצא
 סיגורה קי סו איזו איצא טומאר לה מאס אירמוזה מוזיר קי נו לה
 פודיירון אלקאנסאר לום מאס גראנדים אי אונוראדום קי ייה
 קאנסארון די דימאנדארלה ; אסתר פואי איזה ריגאלאדה פארה סו

פאדרי די איל קואל אירידו אונג גראנדי ריקיזה. אקיל דיאה די פורים אילייה איסטאצה ציסטידה ציסטידום די פייסטא אי אינגול= ייאה קון גולייאס אי פירליריאס .

לום גודיוס די לה פולונייה נו סון קומו איל ריטמו די איל פואיצלו גודיוו קי טודום טיינין אונג פאגה אי סי אסימיזאן טודום אונג אל אטרופ; לום פולוניזיס נו סון אגסי אטרופ קי אילייוס סי איסטארטין אין דום קלאסאס, לום אונג סון מויי אירמוזום קי איל אומצרי סי אינקאנטה די ציר, אי לום אטרופ סון מויי דיז= גראסייחדום די פאגה. אליעזר אירג די לה פרימה קלאסה אלטו די צויי, סום קארואס רידוגדאס קומו אונג מאנסאנה, סו פאגה אירמוזה קי טודו איל קי לו ציאה נו סי ארטאצה די מירארלו, אי פור איסטו טודום קריאיאן קי אסתר אפארטיניאה אה אליעזר .

טודום לום קומצידאדום איסטאצאן רודיאדום אין אונג מיזה דילאנטרי סום אונוראדו אלוספיד איל רב רבי יוסף יאושע אונדי איל דאצה אה אינטינדיר קאדה צירסטו אי צירסיטו די לה מגילה . אי אין אריצאדו אין איל צירסיטו „אל תדמי בנפשך להמלט בית המלך מכל היהודים כי אם החרש תחרישי בעת הזאת ריוח והללה יעמד ליהודים ממוקום אחר“ לי דישו לה מוסה אסתר, לי רוגו סינייור קי מילדי סיגונדה צים איסטוי צירסיטו. איל רב איזו סו פאלאצרה טורנו אי לו מילדו סיגונדה צים .

אסתר איזו ציין אטינסיון אין לאס פאלאצראס דיל דיטו צירסיטו, אי סי אונדייו אין אונדום פינסיריוס. דום מינוטום דיס= פואיס אילייה אדיריסאדוסי אל רב לי דישו: סינייור ! טודום לום מוראדורים די לה פולונייה טי אזין מונגה אונר אי אין קואלונקי קוזה אים אטי קי טי מיטין פור קאציסירה אי טו פאמה צה די

און קאָבֿו די מונדו אַסטה אַוטרו, פֿור אַיסטו טי רוגו קי מי פֿירדו=
ניס קי סו אונגה קריאטורה די פוקו מיאולייִו אי צו טיניר איל
קוראָזי די דימאנדארטי אלגונאס קוזאס, אי דיזיר דילאנטרי די טי
אונאס קואנטאס אַבלאס קי צִינירון אַין מי אַידיאה קואנדו טו
מילדאצאס לה מגילה.

— דימאנדא מי אַיזֿה סיגון טו פֿלאזיר אי יו אַיסטו פֿרונטו
פֿור ריספונדיר אה טודאס טוס דימאנדאס, אי דארטי אה אַינטינדיר
טודו לו קי נו פֿודיטיס אַינטינדיר .

— לה סיניורה די אַסתר קואנדו פֿואַי טומאדה אַין לה סיבֿדאד
די שושן פֿארה לה קאזה די איל ריי אַחשורוש נו אירה אַבליגאדה
אלייה די קונטינטארסי אה מוריר אי נו סיר מוֹזֿיר אה און ריי
קי נו אירה די סו פֿואַיבֿלו? אי אלייה נו איזו אַנסי אַוטרו קי סי
קונטינטו אה סיר סו מוֹזֿיר אי נו לי אַבאסטו אַיסטו, אַוטרו קי טאַמ=
צִיין פֿוֹזו ריבֿילייִו סוֹבֿרי סו פֿיקאדו די נו דיזיר קין אירה סו
פֿואַיבֿלו אי סו גאַסימיינטו, סיגון לי טוֹבֿו אַינקומינדאדו מרדכי סו
טיאו אַין אַיספֿאַנטאדוסי קי סי סאַצי איל ריי קי אלייה אַיס גודיאה
נו לה צֿה קיריר פֿור מוֹזֿיר. אַין אַזיינדו אונגה קוזא קומו אַיסטה
נו אַיס און פֿיקאדו מווי גראַנדי ?

— צִירדאד אַיס לו קי אַיסטאס דיזיינדו קי סי אירה קי מרדכי
אי אַסתר אַזיאַן אונגה קוזא סימיִזאַנטי פֿור פֿרוֹבֿיגֿו די אַילייִוס פֿור
סיגורו קי אירה און פֿיקאדו מווי גראַנדי, אי נו אַציאה פֿירדונאַנסה
פֿארה אַילייִוס, מה אַיסטה אַיגֿה קי אַילייִוס אַיזירון נון פֿואַי פֿור
סוס פֿרוֹבֿיגֿוס אַוטרו קי טודו פֿואַי ריִזֿידו די לוס סיילוס, אי איל רייִו
לוס אַיסקוֹזֿו פֿור אַיסקאַפֿאר אה סוס אַירמאַנוס די סוס טאַקסאַס קי
ייה אירה טאַקסאַדו אה קי מורייראַן טודוס אַילייִוס דיבֿאַשו לה

איספאדה; טאמזיין אין אקיאוס טיימפוס פֿואי מונגה אנגוסטייה,
אה טודוס לוס גִידיוס קי איליוס סי טופאצאן אין מונגו אפריטו
אי איליוס איסטאצאן קימו מוזטרס דיבאשו די איל יוגו די לוס
אינימיגוס, פור איסטו נון סי לוס קונטו איל דייו פור פיקאדו
אוסרו פור מונגה צואינדאד.

— סי אים אנסי סיניור סי אקונטיסי אונה קוזה קומו איסטא
אין מואיסטרוס דיאס, טאמזיין אגורה נו לו קונטא איל דייו פור
פיקאדו סי אלגינה מוזיר גודיאה אזי אונה איגה סימיזאנטי?
— סי אונה איגה קומו איסטא אים אגורה פרוציגוזה אה מואיסטרו
פואיצלו, אינדיספארטי קי איל דייו נו סי לו קונטא פור פיקאדו,
אה לה קונטרה איל סי לו קונטא פור צואינה איגה, סוצרי
טודו אגורה קי טודוס קונטסין אה איל דייו אי לו סיירצין, אי נו
סון קומו לוס אידולאטרוס די אינטונסיס קי איראן אין איל טיימפו
די מרדכי אי אסתר.

— קי סיריאה, סי אסתר לה קי איסטא נומבראדה אין לה מגילה
ייה אציאה אטאדו אמור קון אלגין אומצרי או סי ייה איסטאצה
איספואדה? אה קין קי דיירה איל אצאנטאצי? אה סו פואיצלו
אי קי פאלסארה אין סו פרימו אמור, או אה סו פרימו אמור אי
קי פאלסארה אין סו פואיצלו אי נו קוריר אה סוס אייודאס אי
מיטירסי די אינפרינטי אין לה אורה די לה אנגוסטייה?

— איל אצאנטאצי אים די דארסי אה איל גראנדי מאס די איל
גִיקו, לוס מונגוס אקונטאן אה לוס פוקוס, סי אקונטיסי אגורהו
סימיזאנטי אילייה אים אובליגאדה די צאלדאר לה אמור די ס.
איספוזו אי סאלצאר אה סו פואיצלו די מאנו די סוס אינימיגוס
מי קוראסון סי אליגרה מונגו, מי איצה, אין ציינדו קי טו קוראסון

אי טו אידיאה לוס מיטיטים אין אונה קוזה פאסאדה, אין און טיימפו
קי לאס מוזיריס די מואיסטרו פיאצלו איראן אונראדאס אי אינ-
טיטולאדאס, אי לוס אומבריס איראן אינטראנטים אי סאליינטים פור
איל פאלאסיו די איל ריי, אי סי פארראצאן דילאנטרי רייס אי סיניו-
ריס; מה אין מואיסטרום דיאס אים טודו אה לה קונטרה, לה
זואינדאד ייה סי טירו די מוזטרום אינטיראמינטי, נו טינימוס
נאדה די זואינו, אוטרו קי אנגוסטייה אי אפריטו, אי לוס דיאס דיל
אציניר סי איספיראן מאס פֿורטונוזום די לוס אניוס די אנטים;
קואנדו אינרינו איל ריי קאזימיר איספיראצאמוס קי איצאמוס אה
טיניר גראן ריפוזו אין איסטה טיירה סיינדו איל ריי קאזימיר אים
ריי די מירסיד, אי נו מוס איצה אבוריסיר. איל איזו ריגלאמינטוס
מואיצום זואינוס אי דיריגום פור מואיסטרה זואינדאד; מונגום
די מואיסטרום אירמאנוס קי מוראן אין לה טיירה די פרוסייה
דישארון סום טייראס אי איסקוֹזירון אה ציניר אי מוראר אין
מואיסטראס טייראס. מונגאס ציזיונים זואינאס פֿואירון אפארי-
סידאס אה מוזטרום אי אינטינדימוס קי טיימפו זואינו איספירא-
מוס מוזטרום אי טודום מואיסטרום אירמאנוס, מה איסטו פודיאה
סיר סי אה איל ריי לו דישאצאן ריזיר סיגון זואינדאד די סו
קוראסון אינטונסים מואיסטרה איספיראנסה נו אירה צאזיאה אי
די אין דיאה אין דיאה איספיראצאמוס אליצאנטאר קאציסה. מה לה
אידיאה דיל ריי קאזימיר נו אים פֿירמי, איל סי אבולטה די פונטו
אין פונטו, אי נו אים קון סו איספריטו קי פודיסטה סוצרי סו
פואיצלו אוטרו קון איל איספריטו די סום מוזיריס קי פור אונדי
קירין לו ייצאן; לה ריינה אדילאידי אירה מוזיר דורה אי
ניגרה די קוראסון, אילייה מוס איזו מונגו מאל אי לוס אפריטוס

טורנארון די פרימאס אה פרימיראס, טאמזיין קואנדו איל ריי סי
אטאגאנטו די סוס מאלאס איגאס אי לה קיטו די סו קאזה, דיסימוס
ייה טינימוס זואינה איספיראנסה, מה פור דיזגראסייה מואיסטרו
קוראסון נו צידו קי מאס גראנדי מאל איי גואדראדו פארה
מוזוטרוס אי נו סופימוס קי אין איסקאפאנדו די אקיל מאל איס=
פיראצאמוס אוטרו מאס פואירטי די איל, אי לה אנגוסטייה צינידירה
איס מאס פואירטי די לה די אנטיס, קי איל ריי קוצדיסיין אין
אונה איזה די לה טיירה די לה זואימיייה, אין אונה מוסה ייאמאדה
ריקיטה לה קואלה סי אפאטרונו די איל אי לו איסטה ייאנדו פור
אונדי אילייה קירי; לה מאס דיזגראסייה איס קי איל ריי קאזימיר
קיטו די סו פאלאסייו אה לה מוזיר קי טוצו די אנטיס, מה אה
איסטה מוסה נו פואירי מאנדארלה פור ראזון קי אילייה דימאנדו די
סו מארידו קי אילייה פואירה קאזאדה סיגון לה ליי פור מאטו
די איל פאפה גראנדי די קראקו.

אחון קון טידו איי קין דיזי קי איל קאזאמיינטו נו פואי איגו
סיגון לה ליי פור מאטו די איל גראן פאפה אוטרו קי אה לה ציסטה
דיל אוזו, סיאה קומו סיאה, איסטי מאל קאזאמיינטו מוס איזו מונגו
מאל טייני קי סיר אחון מאל פונגון קי נו צאמוס אה פואיר
איסקאפאר די איל, איסטה מאלדיגה טייני מונגה אינימיטאר קון
מואיסטרו פואיצלו, אילייה איס איל מאנאדירו די טודוס לוס מאלים
אי לה קאצאנטי די טודאס לאס פיגאס אי לוס דאסייוס מואיצוס
קי מוס איסטאן מיטיינדו. סי אילייה נו אירה נו אזיאה איל ריי
נינגונה די איסטאס קוזאס, לוס דיאס ניגרוס די איל ריי אחסורוס
טורנארון די נואיצו; אי איסטה סיגונדה וסתי ניגרה די קוראסון
איסטה אזינדו קון מוזוטרוס מאס מאל די לו קי טוצו איגו וסתי

לה פרימירה ... די אונדי צירנה מואיסטרה אלייורה? צה אינציי
ארמוס איל דייו אוטרה אסתר פורקי מוס איסקאפי די פודיר די
לום אומצרים קי סי אליצאנטאן סוצרי מוזטרום פור דיפידרירמוס?
— איל לו מאנדארה פריסטו אין סו אורה, ריספונדייו אסתר,
קון אונה בוז טאנטו פואירטי קומו קי סאליאן סינטיאס די סו
בוקה, נו איסטא איל דייו אינטרי מוזטרום? אונדי איסטא איל קי
פוזאצה אין ליון מונטי די סו סאנטיטאד? אונדי איסטא איל קי
מירה אלה טיירה אי לה אזי טימבלאה, איל קי גריטה אלום פואיצלום
אי לום אטורצה? אונדי איסטא איל קי סיקו אה לה מאר אי איזו
קאליצאס פורקי פאסאראן איל פואיצלו ריגמידו? אונדי איסטא איל
בראסו דיל דייו קי טאזו אה לום פואירטיס אי איגו אה פרעה
אי אה טודו סו פונסאדו אין לה מאר?

— לום טיימפוס קי אזיאה איל דייו מאראצציאס ייה פאסארון אי
צינו איל קאצו די לאס מאראצציאס, ריספונדייו אונדו די אילייוס.
— טו קיטאס די בוקה איסטוי מודו די אצללאס, איסקלאמו אסתר,
קון מונגה טורצה. איס צירדאד קי איל סאנטובארייו די איל דייו
איסטא דיסטרוליידו, איל מונטי די ליון איסטא קומו און קאמפו
ארדו; ייה צימוס טאמציין קי מונגאס סיצדאדיס אינקאסטילייא=
דאס די נואיסטרוס אינימיגוס פואירון דירוקאדאס אינטיראמינטי
אי נו קידו ני סימיזאנסה די אילייהס; מה טוביירון פואירסה לום
פואיצלום טאנטו מאלום אי קרואילים קי אוביירון אסטא אגורה די
טאזאר אי דיסטרולייר אה נואיסטרו פואיצלו גיקו, אי פרוצי?
אחון קי איל איסטא אין סוס מאנוס קומו לה אוביזה אין מאנו דיל
דיגולייאדור, אראסטאדו אי מינוספריסיאדו אי קון טודו איסטו איס
ציצו אי פירמי. סיימפרי צה קריסיינדו אי אינגראנדיסיינדו סוצרי

פֿאַסיס די לה טיירה נו סי אולצידה אי נו דישה סו ליי, איל סי
אינריזייה קון טודה סו פֿואירסה אין איל פֿירמאמינטו די סו דייו,
נו דישה סו קאמינו אי סו גואיסיוו, אי קון סו צואינדאד איל ציבֿי.
אונדי איסטאן טאנטום פואיצלום אנטיגואוס פֿואירטיס אי מונגֿום
קי צושקארון די טריספיזאר אה לום גֿידיוס אי איל דייו לום
אטימו? אונדי איסטאן לום צהראגהניס די עמלק? אונדי איסטאן
לום פֿונסאדום די לום פלישתיס? עמון אי מואב עשתרות אי צשן
אונדי קידארֿון? טודום לום ריינאדום די אשור אי צבל קי איס=
טרימיסיאן אה לה טיירה אי ריטימצלאצאן לום ריינאדום אי צוש=
קארון די אטימאר אה לום גֿידיוס, קי סי איזיירון? מיינטריס קי
נואיסטרו פואיצלו גֿיקו קידו אי קידארה סיימפרי ציבו אי פֿירמי
סוצרי פֿאַסיס די לה טיירה ...

.2

אין איסקאפאנדו אסתר די אצלאר, לה פואירטה סי אצריאו
אי און צייזו אינטרו טינינדו אונה קארטה סילייאדה אין סו מאנו;
איל אירה אונד די לום גראנדֿיס די לה קומפאניאה, אי אין אינטראנדו
טודום סי אליצאנטארון אין פייס. קון מונגֿה קאייאדיז איל אינטריגו
לה קארטה אה איל גראן ראציוו, איל קואל לה אצרייוו אי לה מילדו.
דיספואיס די מילדארלה אול לה מיטייו סוצרי לה מיזה אי דישו:
לו קי אוליימוס, פור נואיסטרה דיסגראסייה, איס צירדאד אי נו
פֿואירון אצלאס די אלגונוס דיסצאניסידום אי צאנוס די מיאוליוו, או די
אלגונוס מאל איזדורים קי אינצינטארון איסטו די סוס קוראסונים
סיגון אינטינדימוס אסטא אגורה. אין צירדאד איל ריי דייו קומאנדו
פור דיסטיראר אה טודום לום גֿידיוס מוראדורים די לה פולונייה

קי נו נאסיירון אין איילייה, אפואירה די לוס קי ייה סי לים טוֹצֵו
דאדו לה ליסינסייה די מוראר די איל פריספיוו, אי טודו איל קי
ארה אלגון אינגיניו פור זיניר אי מוראר אה לאס איסקונדידאס
סירה פואירטימינטי אפינארז .

— מואיסטרוס אירמאנוס לוס גידיזוס, דישו איל צייזו קי טרושו
לה קארטה, סון מאס די סיש מיל אלמאס קי פולירון די לה
טיירה די סוס נאסימיינטו אי סי אריסינטארון אין לה טיירה די
די לה פולונייה קואנדו אינריינו איל ריי קאזמיר איספיראנדו קי מוס
טיניאה קי מיראר קון אוֹזו די פיאדאד .

— אים צירדאד קי איל ריי קאזמיר אים זואינו די קוראסון אי
אינצילונטה אזיר מירסיד, דישו אונז די לוס אסיסטיינטים, מה טודה
איסטה דיזגראסייה נו אים אוטרו קי איל פרוטו די סו מוזיר
טאנטו מאלה קי לו ייִצה אה איל פור אונדי קירי .

— אגורה מוס קידה די זושקאר אלגומוס אינגיניוים אי ייִצאר
פריזינטים אה לה ריינה פור זולטאר סו קוראסון, דישו און אומזרי
קון מונגה קאייאדים .

— סי, סי, ריספונדייו איל פרימירו, איל ריגאלו לו טומה די
מואיסטרה מאנו קון מונגו פלאזיר אי אפרוציגאר נו אפרוציגה
אי מוס ריספונדי קי נו פודו זולטאר איל קוראסון די איל ריי .

— ייו צום אקונסיזו, דישו אוטרו אומזרי, די רוגאר אל גוציר=
נאדור די לה סיִצדאד, פור קי מוס טומי ליסינסייה די אצלאר קון איל.
— ריקיטה נו דישארה דאר ליסינסייה, ריספונדייו אוטרה פיר=
סונה, סיינדו איל ריי לה קירי מונגו זיין אי נו לי ריפוזארה
סו צילונטאד .

ייו אקונסיזו די איסקריציר מואיסטראס דימאנדאס אי רו=
6

גאטליכעס אין אונז קארטע אי דארלע אל גוצירנאדור פור קי לה
אינטריגי אין לה מאנו מיזמה דיל ריי .

— איל גוצירנאדור נו אגיטארה אינטריגאר לה קארטע אין מאנו
דיל ריי, דישו אונז די לוס אסיסטעינטים, סיינדו סי איספאנטע
מונגו די ריקיטה, לה קואלה סי צינו אה סאציר די לה איגה קי
איזו, לו קיטה די גוצירנאדור אי לו דיסטירה די לה סיצדאד. קאלי
אזיר אונז קארטע אי איסקריציר אין אילייה טודאס לאס מאלאס
איגאס קי איסטע אזיינדו ריקיטה אה טודום לוס מוראדוריס אין
גיניראל אי קי נו סיאה סולו די פארטי די לוס גידיוס; קי קאדה
פירסונה קי סופריאו די סוס ניגריגוראס סי אפירמי אין לה קארטע,
אי אינטונסיס איסקוויזירמוס אה אונז די מוזטרומ פור קי סי לה
די אין מאנו דיל ריי .

— ייה אים מויי צואינו איסטו קי דיזיס, דישו איל רב, מה קין
צה קיריר אינקארגארסי די איסטי מאנדאדו, סיינדו סי איספאנטאן
קי פור איסטע איגה סירה פור סיגורו מאטאדו קון אלגונה מאטאנסה
דימודאדה. איסטו אסימיזה אל קונסיזו די לוס ראטונים קי צושקארון
איל רימידייו פור איסקאפאר די לוס גאטום קי לוס קומין, אי קי
סי פואידי אזיר פור פואידיר איסקאפאר די איסטע דיסגראסייה קי
נו פואידין סאליר אה פאגה די ציבום? דיירון אי טומארון אי
אולטימארון קי איל רימידייו אים די אינקולגאר אונז קאמפאניאה
סוצרי איל קואילייו די איל גאטו, קי אין אוליינדו איל רואידו די
לה קאמפאניאה פוליין אי סי איסקאפאן די איל. איסטי קונסיזו
פלאזייו אה טודום לוס ראטונים קי אים אונז קוזה לו מאס צואינו
קי פואידי סיר. מה אין אפרונטאנדוסין פור אזיר לו קי אולטימארון,
פור דיזגראסייה נו גאנארון נאדה קי נו סי טופו אונז די אילייוס

קי מיטה סו אלמה אין סו פאלמה פור איר סירקה דיל גאטו אי
אינקולגארלי לה קאמפאניאה, קי קין מיטי לה קאמפאניאה אל גאטו,
פור סיגורו קי סי לוס דֵּה אינגלוטיר . טאמציין אינטרי מוזטרומ
איסטו סיגורו, קי נו איי אונו קי סי אטריצגה אה דאר לה קארטה
אל ריי .

— ייו איסטו פרונטה אה סאקריפיקאר מי צידה, דיטו אסתה, אי
סאלצאר אה מי פואיצלו ציינדו קי טודום לוס אסיסטיינטים סי
אציאן אקאלייאדו .

— טו סוס די אלצאר מי איזה ! לי דיטו אל רב, מה נו אים
טו איגו סיינדו סי קירי פואירסה די אומצרי פור אזיר איסטו
איגה, אי נו אים איגו די מוזיר .

— סי ייו צו איספיראר אה טיניר פואירסה די אומצרי קומו
איסטום קי סי טופאן אקי נו סי טייני קי אזיר נונקה סאלצאסייון,
איסטום אומצרים איסטאן אזיינדו קומו איזיירון לוס אומצרים אין
שושן קי טומארון אה אינדיגאר אי אה יוראר, מה אונו נו אוצו
קי סי אינקוראצו אה בוסקאר אלגון רימידיון, אי אגורה סי צום
מאנקה אה צוזטרומ איל קוראזי די אונה מוזיר קומו לה ריינה
אסתה קי טוצו לה פֹּרטאליזה די אינטראר דילאנטרי איל ריי
אחשורוש, אל מינוס קי טינגאש לה פאסייון קומו מרדכי קי סופו
אינקוראצאר אה אונה מוזיר פור מאנדארלה דילאנטרי איל ריי .

לאס קארחס די טודום לוס קומצידאדום סי לים איזו קורו=
לאדאס אי סי אצירגואינסארון די לאס אללאס די אסתה קי ייה
אינטינדיירון קי אילייה קירי אזיר איסטי מאנדאדו .
אליעזר איל איזו די לה צידה קי אסטו אקיל פונטו נו
אציאה אללאדו, סי ליצאנטו אין פייס אי דיטו :

אױס מאַראַצײלייַה קײ אײן אױגה סײַצדאָד גראַנדי קומו קראַקי
נו סײ טופּי אױן אױמזבּרי קוראַזױו פאַרה אױזר אײסטי מאַנדאָדו.
אַסטער סולו אױס פּירטיניסיינטי פאַרה אױזר אױגדי אײל רײ, סײנדו
אײלייַה אױס מױי גראַסייווזה אײ טופּפאַרה גראַסייַה אײן סױס אױזױס,
אײ נו דײשאַרה קײ לײ אַגאַן נײנגױן מאל. טױדױס לױס גראַנדיס דײ
לױ סײַצדאָד טײנין אַה אַסטער אײן גראַנדי אײסטימא, אײ נו רײפּױזאַראַן
אײספּירו דײ פּרייזינטאַרלױה דײלאַנטרי אײל רײ.

— זײן! זײן! אַצלאַטיס, אײסקלאַמו אַסטער. אײל גױזירנאַדױר
דײ צײלנױה אײ אײל קומאַנדאַנטי דײ לױה פּולױנייַה סײ טופּפאַן אַגױרה
אײן מױאַיסטרה סײַצדאָד אײ אײלייוס זײנין אַקי קאַדױה דױאַה פאַרה
זײזיר זײנו אײ פאַסאַר לױה אױרה, אײ אױס אױקאַזײון אַה מײטירמוס
דײ אַקױדרו קױן אײלייוס אײ פּױאַדי סײר אַלייגאַרימוס אַה מױאַיסטרו
אײסקױפו.

אײן לו קײ לױס קומזידאַדױס אַצלאַצאַן דײ לױה מאַנירה קײ
אַסטער אַפאַריסיירה אױגדי אײל רײ, אױן מױסו זײנו קױריינדױ אײ דײשו
אַה לױה זײצדױה נתן קײ סײ אַפּריסױראַרה אַה זײניר אַה לױה זײרייַאַה
קײ אײסטאַצױה יינױה דײ קױנדיס אײ סינייוריס.

— ייַה אײסטױ יינדױ, דײשו לױה זײצדױה אַל מױסו, אײ סײ אַלייזאַנטױ
דײ סױ סױאַה; דײספּױאַיס אַדריסאַנדױסי אַה לױס קומזידאַדױס לױס
דײשו: קױאַנדױ זאַש אַה טײניר אײל פּלאַזיר דײ אײרצױס אַה זױאַיס=
טראַס קאַזאַס רױגױ קײ סאַלגאַש פּױר לױה אױטרה פּױאַירטױה, פּױרקױ נו
זױס זײאַן לױס סינייוריס קײ אײסטאַן אײן לױה זײרייַאַה: אײלייוס סײ
אַגױנטאַן אױגדי מױ קױמו קױאַנדױ סײ אַגױנטאַן אײן לױה קאַמרה דײל
קױנסײלייו פּױר דאַר אײ טױמאַר סױצרי אײגױס דײל גױזירנו, אײ פּױר
אַלגױנאַס קױזאַס אײנקױזײרטאַס אײ אַה אײלייוס לױס דײספּלאַזױ קײ לױס

צִיָּאָן גֵּינְטִי אַזײַנע .

לום קומצידארום סי אפריסורארוֹן אה אירסין פור לה אופרה
פואירטה. סולו איל רב רבי יוסף סאליי פור לה פואירטה גראנדי
אקומפאניארו די אסתר אי אליעזר .

3

לה ציָּדֶה אין צֵינְדו טורנאר אה אסתר קון אליעזר לים
דיסו: אוליימי מים איזום לו קי יו צום צו אינקומינדאר, איספירו
קי אויי צה אציר מונגו איגו אין לה ציריריאה מאס די קאדה
דיאה, פור איסטו איסטאצום טודום לום דום אקי פור דארמי און
פוקו אה מאנו; טו אליעזר אוקופאטי קי סיימפרי איסטין לאס
רידומאס דילאנטרי די אילייוס יינאס די צֵינְדו, אי טו אסתר מיטיטי
דילאנטרי די לום סיניוריס פור אלגון מיניסטיר קי אילייוס טירנאן.
איס צֵינְדֶה קי נו טייניס פלאזיר די איסטאר אין לה ציריריאה
אין איל טיימפו קי איי די איסטא גֵּינְטִי קומינדו אי צֵינְדֶה, מה
אווי נו איס קומו איל ריסטו די לום דיאס אי סי צֵינְדֶה קי צֵּאָן
אדיסצֵּאִינאר סום איספאדאס אונ קון אופרו נו טי איספאנטים,
אי מיזמו סי אילייוס צֵינְדֶה צֵינְדֶה באסטאנטי קון טודו קון טוקאן אין
אונור די נינגונה מוזיר .

— יו נו מי איספאנטו די אילייוס, לי ריספונדייו אסתר קון
ריזה. לה טימור די אומצרי נו מי אטורצֵּה יו מי איספאנטו סולו
די און דייו; קין סי איספאנטה די איל דייו נו סי איספאנטה
די אומצרי, קואנדו איל דייו איסטא קון טיגו נו טי איספאנטים די
טו אינימיגו, מי איריאה אירא די דימאנדארטי קי מי דיסארטאס אויי
איסטאר אין מי קאמארע, מה דיספואיס מי אריפינטי אי דיסי די

איסטאר אין לה זיריאה קי פואידי סיר אוי טופארי לה אוקאזיין
פור רוגאר אה אלגונו די לוס סינייורים פור פואידי פאררמי די=
לאנטרי איל ריי אי דימאנדאר די איל אה קי אפארטי אלגונה
אורה פור אולייר מים פאלאצראס .

— אין צירדאד טיינים איל פלאזיר די אוקופארטי פור איסטא
קוזה אי פאררטי דילאנטרי איל ריי ?

— סיגוראמינטי, ריספונדיין אסתא, קון מונגו דיפוזו, איל קי
אזולטו איל קוראסון די איל ריי אחשורוש פור אריפינטירסי די סו
ניגרו פינסיריין קי אציאה פינסאדו סוצרי מואיסטרוס, פאדריס איל
ארה בזלטאר איל קוראסון די איל ריי קאזימיר פור קי סי אפיאדי
די מוזוטרוס, סי ! סי ! מי קוראסון מי דיזי קי אנסי טייני קי סיר,
קין מי דיירה אי טוציירה לה זינטורה די סיר טאמזיין יו קומו
אסתא קי סאלצו אה סו פואיצלו אין אורה די אנגוסטייה.

לה זיבדה נתן איאה ריספונדיר, מה אין אקיל פונטו זינו
איל מוסו די לה זיריאה אי לי דיסו קי אגורה אים איל טיימפו
קי לוס סינייורים זאן אקונסולטאר אונו קון אוטרו, אי אים מיניסטיר
די אפאריזאר מאס זיבראזים .

לה זיבדה סי אפריסורו אה איר אוגדי לוס סינייורים אי
רוגו אה אסתא קי זיניירה קון אילייה .

4

אין לו קי אסתא סי איאה אוגדי סו טיאה, זידו זיניר אה
און אומברי זייזו, זיסטידו זיסטידוס די קאמינו קון אוגה קאשיקה
די פאלו דיזאשו די סו לאדו ; די סו זיסטימיינטא פאריסיאה אה
און גידיין מוראדור די לה סיבדאד די זרודי .

— נו איסטה לה ביצדה נתן אין קאזה? דימאנדו איל אה אסתרי
טינגו מיניסטיר די טופאר קון אילייה .

— טייני מונגו קי אזיר אי נו פואידי ציגיר אקי קי לה ביריריאה
איסטה יינה די סינייורים, מה סי טיינים אלגונה קוזה די דאר
דאמילה אין מי מאנו אי נון טינגאס נינגון איספאנטו קי יו סו
אסתר איזה די איל אירמאנו .

— מאס מי פלאזי ציר אה טו טיאה אי אצלאר קון אילייה
בוקה קון בוקה, מה סיינדו קי אילייה איסטה אימבארסאדה אי נו
איי רימידייו פור צירלה, אצלארי קון טי קי נו טינגו טיימפו די
פואידיר מאס איסטאר אקי, פור ראזון קי איסטו מונגו אמבריינטו
אי נו טינגו אין מי טריפה אומרו קי און פידאסו די פאן סיקו .

— אי קי אים טו צינידה אקי? לי דימאנדו אסתר .

— די צריסלוי מי דיירון איסטה קאשיקה קי לה טרושירה אין
איסטה סיבדאד אי קי לה דישארה אין לה ביריריאה די לה ביצדה
נתן אי אילייה קי לה די אה סו פאטרון .

— קין אים איל פאטרון? דימאנדו אסתר אין איגזאמינאנדו לה
קאשה די טודאס לאס פארטים אי צידו קי נו אציאה נינגונה
איסקריטורה .

— איסטה קאשה סירה דאדה אה לה פירסונה קי צירנירה אונדי
לה ביצדה נתן אי דירה דאמי לה קאשה קי איסטה אונדי טי די לה
סיבדאד די צריסלוי. איסטו דיזיינדו איל צייזו דישו לה קאשה אין
מאנו די אסתר אי דיספאריסיו .

קוזה די מאראציאר, דישו אסתר די סי פארה סי, קי איי אדייני
טרו די איסטה קאשה? קומו אוחו די לאס מוסאס קי סון קורייוזאס
אי קירי סאציר טודו מודו די קוזה, אילייה בולטאצה לה קאשה די

טודאס לאס פארטיס אי איגזאמינאנדולה לי קאלייו די לה מאנו ;
אלייה סי אזוקו פור אליצאנטארלה אי צידו קון איסטרימיסיון קי
סי אזיאה אזיירטו אין דיסקלאצאנדוסי. אגורה קי ייה סי אזריאו
סי דיסו אלייה, צירי לו קי איי אדיינטרו אי דיספואיס לה סירו .
אלייה צידו קון אינקאנטו קי איל קונטינידו נו אירה קי
אונה פירוקה די קאציליוס מויי אירמוזוס . סיגורו איסטה פירוקה
סירה פארה אלגונה מוזיר קאלצודה קי קירה אפייטארסי קון
אלייה, איסטו דיזיינדו אלייה לה גואדרו די נואיצו דיינטרו לה קאשה
אי לה סירו .

אפינאס אלייה איסקאפו די סירארלה, אונה מוזיר דיסקונו=
נוסידה קוציירטה קון און גראנדי מאנטו אינטרו אדיינטרו לה קאזה
אי דיסו : סוס טו לה ביצדה נתן ?

— נו, ייו סו איצה דיל אירמאנו, איסטו פרונטה פור סירצירטי.
— די טי נו קירו נארה, מאנדאמי אה טו טיאה קי לי קירו
אצלאר .

— מי טיאה איסטה מונגו אוקופארה אי נו פואידי ציניר. סי
גוסטאס צין קון מי אונדי אלייה .

— ייו נו פואידו איר אונדי אלייה, טי רוגו קי מי דיגאס, סי
און אומברי טרושו אקי אונה קאשיקה די טאצלה פור אינטריגארלה
אל קי לה צייני אה דימאנדארלה. ייו צייני אה טומארלה, אזימי איל
פלאזיר אי דאמילה. אי אלייה סי אסירקו אללודו די לה מיזה אונדי
איסטאצה לה קאשה אי איספאנדייו לה מאנו פור טומארלה .

— ייו נו פואידו דארצום לה קאשה סין קי מי דיס אלגונה
סיניאל, דיסו אסתר, אי לה אימפידיו די טומארלה .

— איסטה קאשה אים די צריסלוי .

— אגורה פואידים טומארלה .

לה דיסקווסידה טומו לה קאשה די סוצרי לה מיזה אי סי
פואי סין מיזמו סאלודאר .

איש קורייזו, סי דישו אסתר, מי סי איסטה אסימזאנדו קי
ייה לה טינגו ציסטו אה איסטה מוזיר, פירו אונדי, נו מי איסטו
אקודראנדו. איסטה דיסקווסידה דיצי סיר מוזיר די אלגון גראנדי
סינייור או פרינסיפי .

5.

אימביליקאדה אין איסטוס פינסירייזם אסתר חוליו קי לה
טיאה לה ייאמאצה. אפריסוראטי אי צין, לי דיזיאה אילייה, איסטו
מויי קאנסאדה; לוס סינייורים איסטן קונסולטאנדו חויי, אי סי
איסטאן אקונסיזאנדו חונו קון אותרו פור איגוס מויי אינטיריסאנטים;
ייו סולה נו איסטו אצאסטיסיינדו אה אינגירלים צינו, אי קון טודו
קי ייה איסטו אזיינדו טודו לו קי מי סאלי די לה מאטו קון טודו
איסטו, אה פונטו מי ארוזו איל גוצירנאדור איל קופו אינריצה די
מי קאציסה דיזיינדומי קי טאדרי די טראירלי צינו. אסתר קורייזו אי
סי פואי אה אייודאר אה סו טיאה .

איל אומברי קי איגו איל קופו די צינו אינריצה די לה ציצה
אירה און אומברי מויי צייזו אי אינטיליזינטי מאס דיל ריסטו די
לוס אסיסטיינטים .

— לוס טידיסקוס, דישו איל, אה סו קומפאניירו קי איסטאצה
אסינטאדו אה סו לאדו, מוס איסטאן אקאריאנדו מונגוס מאלים.
קון סוס ניגרוס קונסיזום איסטאן קאצזאנדו קי איל גוצירנו סי גיאי
קון סוס מוראדורים נו קון דולסור. מואיסטרו ריי איל מיזמו איש

מוי זואינו, מה סו מאלה מוזיר לו איסטא איניגריסינדו .
— יו קריאיאה לי דישו סו קומפאניירו, קי קואנדו איל מאנדו
די סו קאזה אה אדילאידי, לה קואלה אירה לה קאצאנטי די
טודאס סוס ניגריגוראס, אינטונסיס סי זולטאריאה אה אזיר
זואינדאד קון מוזטרומ. מה פור דיזגראסייה לוס טודיסקוס איסטאן
אאינדה אין סוס לוגאריס אי איסטאן זושקאנדו די אזר ניגריגוראס
מאס די אינטונסיס .

— דיזדיגאדום די לוס גידייוס, דישו אונו די לוס אסיסטיינטים,
אגורה לים מיטיירין די נואיצו אונה פואירטי פיגה. אי דיזין קי
אילייוס סי איסטאן פוזאנדו דימאזיידאדמינטי די דיאה אין דיאה,
אי קי סון לאדרונים אי אינגאניאדורים .

— סי סון אינגאניאדורים, או נו, דישו און אומרו, איסט
נו מי אימפורטה יו סו און קונדי פולוגיו אי אין מי מאנו איסטא
די דישארמי אינגאניאר די קין פואיסי. סי טופו קי מי פאטור גידייו
מי רוצו אלגו לו קאסטיגו אי לו אפינו .

סין גידייוס נו מוס פואידימוס סוסטיניר דישו אומרו קונדי,
סין אילייוס סי אזי מירקאנסיאה אין מואיסטראס טייראס? קין
סאלי פיאנסה פור מוזטרומ? קין סי דיגואילי אי מיטי טודאס סוס
מיינטים אין לוס מיניסטיריס די מואיסטרה קאזה? פואידי סיר קי
לוס קונדיס אי לוס סינייורים מוס אגאן טודו איסטו? או פואידי
אלגון קאזאלינו אזיר טודאס איסטאס קוזאס? איי אין מואיסטראס
טייראס אפואירה די לוס גידייוס אי לוס קאזאלינוס קי פואידין
עומאר מואיסטראס קארגאס סוצרי סוס אומצרוס? יו דיגו קי
סי איסטוס גידייוס פולוגיזיס מוס פאלטאן אים קומו סי מוס פאל-
טארה איל פאן די מואיסטרה זוקה .

— אים צירדאד, ריספוגדיירון טודום אילייוס אין אונה, סין גיד=
ייוס נו מים פואידימוס בולטאר די נינגונה פארטי; אה לום
גידיוס לום טינימוס מונגו די מיניסטיר, איי מונגו טיימפו קי ייו
אצוריס אה לום טודיסקום אי נו פואידו אזיר צידה קון אילייוס
מיינטרים קי איסטו מויי קוטינטי די לום גידיוס: אין אזיינדו
און טראטו קון און מירקאדיר טודיסקו קאלי קי מי אנה פינאר
אי קי מי ציבה לה סאנגרי לי קי נו אים קון מואיסטרוס
קומיסיונארייוס גידיוס קי סאצין קומו קומפורטארסין אי אקונציי=
נירסין, אי ייו לו פרופיייו מי אקונציינו ציין קון אילייוס; סי און דיאה
מי טופו קון לה בולסה צאזיאה באסטמה קי מים קאמפוס דיירון
בואין פרוטו אי איל ריבאנייו די מים קאצאלייוס מונגיגואו, ייו אל
פונטו מאנדו אה ייאמאר אמי קומיסיונארייו גודייו אי לי דיגו
טראיימי די ציסטה מיל דוקאדום קי טינגו די מיניסטיר פארה לה
פאסקואה אי אין פאנה טומה מיל קילום די טריגו או טאנטום קא=
צאלייוס; איל גודייו אימפיסה אה איסקלאמאר אי גוראר קי נו
סי לי טופה אונה פארה אין לה בולסה, אי ייו סין סינטירלו ני
מיטיר מיינטים אה לו קי אצלו אליצאנטו מי באסטון אי לי דו
אונאה קואנטאס דאדאס, אינטונגסיס סי טופה אפריטאדו אי מי
טראחי לה מיטאד די לו קי לי דימאנדי, אי ייו סין מיראר לוקי
טרושו לו אימפיסו אחארצאר סיגונדה ציס, אין ציינדוסי אחארצאר
מי טראחי אנטרה אונה פארטידה, אי די מי פארטי מי אגדיאו
אי לי אימפריזינטו אונה פארטידה די לו קי לי דימאנדי; אין סומה
אין פוקוס פונטום מי איגו סי איסקאפה אי אין מי מאנו סי טופה
דום טירסייוס די לה סומה קי לי דימאנדו, מה קון און מירקאדיר
טודיסקו נון פואידו אזיר טודו איסטו, נו סי פואידי אזיר נינגון

איגו קון איל.

— נו! נו! סאלטו אונטרו דיזיינדו, נו דישארימוס אה לוס
גודייוס סאליר די מואיסטראס טייראס, איל ריי נון טייני נינגון
דיריטו די איגארלוס, די מי פארטי יו גואדרארי אה מייס גודייוס
סי מיזמו סירי אונצליגאדו די מאמפארארלוס קון מי איספאדה.

— אים צירדאד קי יו סו טיאו די איל ריי, דיטו און צייזו,
מה נו טאפארי סוס מאנקוראס, יו נו טאפו איל סיילו קון לה
מאנו. נו! נו פואידו נייגאר קי מונגאס קוזאס סי איזיירון אין
איסטוס דיאס קי נו מי פלאזיירון אי קי נו סון די אזיר, לו מאס
אפואירטי קי מי צייני אים סאציינדו סיגורו קי איל ריי נו קולפה
נאדה אין איסטו אונטרו קי איל דיאצלו די סו נאמוראדה; אילייה
אים לה קי פודיסטה אין טודאס סוס אידיאס סיגון. סו פלאזיר;
אילייה סולה אים לה קולפאנטי; מי קונסיזו אים קי אגאן לוס
גודייוס אונגה קארטה פארה איל ריי אין לה קואלה קי דיקלארין
ציינ טודוס לוס מאלים אי לוס אפריטוס קי לים איזיירון אין אים=
טוס דיאס אונג פור אונג, איסטו קארטה סי לה אינטריגאן אה
איל ריי אי איספירו קי נו טורנארה אין צאזיאו.

— ציין אצלאטים מי סיניור קונדי, ריספונדייו איל גוצירנאדור,
אנסי סיאה אי יו איסטו סיגורו קי אונג קוזה קי ייה אולטימימוס
טו או יו אי טודוס לוס קי איסטאמוס אקי נו טירנה נינגונו
איל קוראזי פור קונטראריארמוס.

אסתר הצ'יאה אינטראדו אין לו קי לוס סיניורים אצלאצאן
איסטאס אצלאס אי אוליוו סוס אולטימה קונצירסאסיוו, אילייה
סי אסירקו אלעדו דיל גוצירנאדור לו סאלודו אי לי דיטו, סיריאה
צינטורוזה סי מי אליסינסיאצאן אה אצלאר דילאנטרי לה סיניוריאה.

— אַצלה קון פּלאַזיר דיִשו איל גוֹצִירנאָדור .

— אינדאָגורא חוליי די לוס סינייזרים דיזיינדו, קי נו איי מאס
זואינדאָד פאָרה לוס גֹודייוס קי אזיר אונגה קארטה קונטינינדו
טודוס לוס מאלים אי לוס אפריטוס קי אילייוס איסטאן סופור=
טאָנדו אי אינטריגאָרלה אין לה מאנו פרופייה דיל ריי. איסטוי
קונסיזו ייה לו אקונסיזאָרון טאמזיין לוס צייזוס די מואיסטרה
קומוניטה; פירו נו איי קין קי טינגה איל קוראזי די דארלה אל
ריי. ייו פינסי קי פודריאה אזיר איסטוי מאנדאָדו. קי פינסאן אום=
טידים סוֹצֵרי איסטו ?

— קי דיזיס ? אים פוסיצלי ? טו סוס אאינדא חונגה קריאטורה,
דישי איל גוֹצִירנאָדור, קון מאראצילייה .

— מווי זואינגה אידיאה, דישו און קונדי. איל ריי קאזימיר
ריסיצירה קון פּלאַזיר אה איסטא מוגאָגה אירמוזה אי איספירו
קי נו לה מאנדאָרה אין צאזיאו, אי אילייה טופאָרה גראסייה אין
סוס אוזוס אי נינגונו קירירה אזירלי מאל .

— איל דייו מי מאמפאָרארה, דישו אסטא, טודאס מיס מיינטים
לאס מיטי אין איסטו. צום רוגו סינייזרים קי איסטויס אין מי
אלייודה אי פֵיקסאָדמי איל דיאה קי פואידרי אפאָראָרמי דילאנטרי
איל ריי .

— אה לה אונטרה סימאנה סירה לה פֵייסטא דיל דיאה דיל
גאסימיינטו דיל ריי, אי אין אקיל דיאה טודוס מוזוטרוס איסטארי=
מוס אָגונטאָדוס אללי קומו די אוזו. אין איסטוי דיאה אסטא דאָרה
לה קארטה אל ריי, איל קואל סי טופאָרה מונגו גוסטוזו אי אליגרי
אי ארה סו דימאָנדה .

— אנסוי סיאה, דישו און קונדי, מה קי סיריאה, סי סי טופה

חליי ריקיטה, לה קואלה סי סילארה אין ציינדו חונה מוגאגה
מאס אירמוזה די חילייה .

— חיל גואירקו קי סי ייצי אה ריקיטה, ריספונדייו חיל גוציר=
גאדור, חונה בואינה אידיאה מי צינו אל טינו, מה אגורה נו חיס
חורה די אצלחר. אמאניאנה מוס אגונטארימוס אין מי קאזה די
לה מאניאנה אסטה לה טאדרי, אי חליי אצלארימוס די לארגו.

— ייה אינטינדי טו אידיאה, לי דיסו חיל קונדי, אמאניאנה צו
חיר קון חיל ריי אה לה קאסה, אי לי קונטארי מוגאגה נוצידאדיס,
לי אצלארי די אסתר קי חיס לה מאס אירמוזה מוגאגה קי חייגה
אין חיל מונדו אי דיספואיס די אמאניאנה לי דירי קי אסתר קירי
דארלי חונה סופליקה .

מויי בואינו דיסירון טודוס אין חונה אי סי חליצאנטארון אי
סי פואירון קאדה חונו אה סו קאזה .

6

אין לה סיצדאד קראקו פייסטאצאן לה פייסטטה די חיל ריי
קאזימיר, חיל דיאה די סו נאסימיינטו, קאזי טודוס לוס סינייורים
די לה פולונייה אי טודוס סוס סולדאדוס אי סוס אימפייגאדוס
קון מונגה אירמוזורה אי מונגה פומפה פארטיירון טודוס חילייוס
פארה חיל פאלאסייו דיל ריי, דיספואיס די חיסקאפאר לה אוראסיין
פור לה סאלוד אי לה בואינדאד די חיל ריי, קאדה קונסילייו די
קואל חונקי נאסיין קי איסטאצאן דיצאסו די סו באנדירה טודוס
חילייוס ציסטידוס קון ציסטידוס פיננס ציניירון אל פאלאסייו די
חיל ריי קי חירה פראגואדו אין חיל לוגאר מאס אלטו די לה
סיצדאד; אין לה אינטראדה, אין לוס באראנדאדוס די חיל פאלאסייו

נו אַצײַאה פֿור אונדי פֿאסאר די טאגטום סינייורים קו אינטראַצאַן
גֹונטו סום מוסום אי סירצײסיאלים, צײסטידום קון צײסטידום די
סינייורים אה קולור די לאס צײסטימיינטאס די סום אמוס.

איל ריי קאזימיר אירה אירמוזו די פֿורמה אי מויי צײסטוּוּ
אין לה פֿלור די סו מאַנסײצײם, יאיל טיניאה אין סו קאצײסה סו גאַפּיאָו
קון פֿלומאַזײם אי איסטאַצֶה אַסינטאַרו דיצאַסו די און טאַלאַמו די
אונור סאַלודאַנדו אה טודום לום גראַנדײם די לה פֿולווייה קי צײני=
אן אה צײצײטאַרלו.

דום אָו טריס פֿאסום מאַס אַטראַס די איל ריי, איסטאַצֶה
אַסינטאַרה לה ריינה אַזײנדו צײן אַטינסײן אה טודו לו קי סי
אַזיאה אי סי דיזיאה דילאַנטרי איל ריי.

קאַנדו טודו איל פֿואַיצֶלו סאַלודו אה איל ריי אי סי פֿואַי,
סי אַלייגו איל גוֹצײרנאַדור די קראַקו אה אונום קואַנטום פֿאסום
דיצאַסו איל טאַלאַמו, סי אינקורצֶו אה איל דיזײנדו, אונגה מוסה
איסטַה אין לה אינטראַדה די לה קאַזַה אי דיזיאה טופֿאַר קון איל
ריי; אילייה אים גֹודיאה, מה יו לי די אונגה צוּאַינה אַיספֿיראַנסה
אין סו קוראַסון סײנדו אים אַוּוּ צײיִוּוּ קי אין און דיאה קומו אים=
טי די דאַר ליסינסײה אה קואַל אונקי פֿירסונג פֿור פֿואַידיר
טופֿאַר קון סו מאַאיסטאַר.

— גֹודיאה? דיסו לה מוֹזײר קי איסטאַצֶה אַסינטאַרה סירקה
איל ריי, אים אַימפּוסײצֶלי די דאַר ליסינסײה אה אונגה פֿירסונג
די אונגה נאַסיין טאַן צאַשה די אַפֿאַריסיר דילאַנטרי איל ריי.

— איל קאַפּו די נואַיסטַרה פֿאַמילייה איל ריי פֿייסטַי סי אַסינ=
טאַצֶה דילאַנטרי לה פֿואַירטַה די סו פֿאַלאַסיין פֿור סיר צײסטוּוּ די
אַלגונום פֿרוצײס קי קיריאַן טופֿאַר קון איל, דיסו איל קונדי די דוּצֶרין.

— איסטו אירה אין לוס אנגיוס די אצאנטי אין לוס דיאס אנטי-
גואוס קי ייה מוס אולצדימוס די איליוס, ריספונדייו לה ריינה
קומו אונו קי סי מאיורגה סוצרי סו אינימיגו.

— אין לה טיירה די לה פולונייה סון קייסטאס לאס קוזאס
אנטיקאס קומו סון קייסטאס לאס קוזאס מואיצאס.

— אין צירדאד אים אונה מוזיר קי קירי טופאר קון מי, אי
אים אונו די לוס קאפוס מאס גראנדס קי מי לה איסטא ריפרי-
זינטאנדו, פור איסטאס דוס קאצאס ייה, אים גוסטו לה דימאנדה
די איסטא מוזיר דיסו איל ריי קון אצלאס די צילונטאד. אי איל
איזו דיסיניאס אה קי טרושיראן אה לה מוזיר אונדי איל.

אסתר אינטרו אי סי אדילאנטו דילאנטרי לוס אסיסטיינטים,
נו קונסיידו אל ריי; אילייה אירה מויי אירמוזה אי סוס ציסטידום
לי פוזארון מאס גראסייה. טודום קידארון אינקאנטאדום די ציר
אונה מוגאגה טאן אירמוזה.

— איסטו פארחה דילאנטרי איל ריי? דימאנדו אסתר קון
מונגה גראסייה אי אליצאנטו סוס אוזום אה לוס סינייורים אי
פרינסיפס קי איסטאצאן ציסטידום קון סוס אוניפורמאס. איל גו-
צירנאדור די קראקו לי אמוסטרו אל ריי, אי אילייה אליצאנטו סוס
אוזום סוצרי איל אי סי איגו אה סוס פייס לי ציזו לה אלדה
קומו לה ריגלה אי אוזו די לה פולונייה, אי דיספואיס סי אליצאנטו
אין פייס אי לי דייו לה קארטה.

איל ריי טומו לה קארטה די מאנו די אסתר אי סי לה דייו
אה סו סיקריטארייו פור קי לה מילדי.

לה קארטה קונטיניאה אין פרימירו רינגראסיי אמיינטוס פור
טודאס לאס צואינדאדיס קי איל ריי איזו אי אזיאה קון לוס גודיוס.

מה סי קישאצאן די לוס פֿואירטיס פֿואירוס קי לים אצִיאן אימפונידו
דיזדי סירקה טיימפו ; איל קאצאנטי די טודאס סוס אנגוסטיאס
אירה און אינימיגו קרואיל קי סי טופאצֶה אין איל פאלאסייו ; אי
רוגאצֶאן אה סו מאאיסטאד די אפיאדארסי די אילייוס אי איסקא=
פארלוס די סוס אפריאיסייון.

קואנדו איל סיקריטארייו אקאצֶו די מילדאר לה קארטה לה
ריינה אינטינדינדו קי אים די אילייה קי דיזיאן קי אירה איל איני=
מיגו דיל פאלאסייו, סי אליצֶאנטו די סו לוגאר אי סי אפארטו
דילאנטרי איל ריי אי איסקלאמו קון ראצֶייה גראנדי : ייה אינטינדי
קי טודוס לוס גראנדיס איסטאן די אקודרו קון לוס גודייוס אי
דימאנדו קי איסטא איצֶה דיסקארדה דיגה אקי דילאנטרי קין
אים איל אנגוסטיאדור אי איל אינימיגו קי טייני איל ריי אין סו
פאלאסייו אי קי לו צֶה צולטאנדו פור אונדי איל קירי.

אסתר טומו און פוקו די קוראצֶי אסיניאלו קון לה מאנו אה
לה ריינה אי דישו :

— טו ! טו ! ריקיטה ! טו סוס קי איסטאס אפריטאנדו אה מי
פואיצֶלו. טו סוס קי טייניס פלאזיר די צֶיר סוס קיצֶראנטוס ! טו
סוס קי צולטאטיס איל קוראסון דיל ריי ! אי טו סוס איל מאנא=
דירו די לאס לאגרימאס קי לוס גודייוס צֶיירטין די טאנטאס
אנגוסטיאס אי מאלאס אוראס קי לים קאצֶאטיס. טו פואידים
ריאיר קואנטו קירים סוצֶרי מוזטרומ מה טינימוס איספיראנסה
אין איל דייו קי מוס סאלצֶארה די טוס מאנוס אי נו מוס דישארה
אין אורה די מואיסטרו אפריטו .

איל ריי קיזֶו אצֶלאר, פירו ריקיטה נו לו דישו. טי רוגו
קי דים קומאנדו קי איסטא דיסגראסיאדה דימוסטרי לאס ניגרי=
גוראס אי לוס מאלים קי טוצֶי איגו אה סו פואיצֶלו. אי סי אים

קי נו פודו דימוסטראר, אים קי טודו לו קי דישו אילייה אים מינ-
טירה אי אינטונסיט רוגו קי לה קאסטיגים פואירטימינטי.

— הפרונטאטי אה אזיר סוצרי מי לוס מאס פואירטיס קאס-
טיגוס לי דישו אסתר, אין קיטאנדו די סו אלדיקירה אופרה קארטה
קי דייו אין מאנו דיל סיקריטארייו, חקי איסטה אסיניאלאדו אין
אנגו טודה לה מוגידה קי טומו איסטה מוזיר די מי פואיצלו
קון אינגאניוס אי פאלסיאס. אלו מינוס סי אילייה קומפליאה סוס
פרומיטאס דיזינדו קי נוס מאמפארריאה, מה טודו לו קי דיזי אים
מינטירה. טאמציין לוס קאצילייוס די סו קאציסה סון פאלסוס.
איסטה קאציליירה טאנטו אירמוזה נו אים קי אונה פירוקה קי
אילייה סי מיטי פארה טאפארסי איל קאלצו די סו קאציסה.
אה איסטאס אצלאס לאס קאראס די טודוס לוס אסיסטיינ-
טיס סי דימודארון אי טודוס פינסאצאן קי אסתר סי דיסקארו
מונגו קונטרה לה ריגלה.

איל ריי טאמציין נו איסטובו קונטינטי די איסטאס אצלאס.
מיטי פרינו אין טו צוקה גריטו איל קון מונגה האציייה, קומו
טוציטיס אואדיאה די אצלאר סימיזאנטי דילאנטרי די מי.
ריקיטה די סו פארטי אוליינדו לאס פאלאצראס די אסתר,
סוס קאראס סי דימודארון, סוס פיירנאס טימזלאצאן אי סי בא-
טיאן אונה קון אופרה; און פוקו דיספואיס לי צינו און פואירטי
דיזמאלייו אי סי קאלייו אין באשו.

טודוס לוס פרינסיפס אקוריירון פארה אריטורנאלה אי
אין לו קי לה אליצאנטאצאן די אין באשו, לוס קאצילייוס סי לי
אינראמארון אין איל מאנגו די לה איספאדה די אוגו די לוס פרינ-
סיפס, אי לה קאציסה די ריקיטה סי טופו קאלצודה קון אונוס

קואנטום קאצילייום אפינאס.

— קיטאלדה די אקי איסקלאמו איל ריי, אי איזו די סינייאס אה
סום מוסום פור קי מיטייראן ציין טינע סוצרי אילייה.

— איסטו נע קיזי נעקא אזיר, דישו אסתר, קון אצטימיינטו.
מי אידיאה אירע די מוסטראר סולו סום מאלום איגום קי איזו
קון מי פואיצלו.

איל סיקריטארייו מילדו לה סיגונדה קארטה אונדי איסטא=
צאן פינטאדאס טודאס לאס ניגריגוראס די לה ריינה.

איל ריי סי אטורצו דימאזיידו אוליינדו איל קונטינידו די
לה קארטה, בולטו לה קארה די פארטי די אסתר אי לי דישו : דילים
אה לוס קי טי אימציארון קי איסטא איגה סירה טומאדה אין
קונסידיראסיון אי אינקומינדארי די פיסקוזאר ציין, אי סי טודו
איסטו אים צירדאד לים טורנארי אינטונסים לה מונידה קי טומא=
רון די אילייוס. צאטי אין בואינה אורה מי איזה, אי טי רינגראסיו
פור טודו לו קי מי דיסקוצריטיס.

7.

אפינאס אסתר סאלייו דיל פאלאסיו דיל ריי, קי לה קוזה
ייה סי איספאנדיו פור טודה לה סיצדאד אי קאדה אונד אי אונד
קונטאצה איל אעו די און מודו.

איל ריי דיזגוסטאדו סי אינסירו סולו אקיל דיאה אין אונה
קאזה אי נע דישו אה ניגונו אינטראר אונדי איל.

אה לה נוגי סי צידו קי איל גוצירנאדור די קראקו קון איל
קונדי די דוצרין אינבואילטום קון סום מאנטום אינטרארון אין איל
פאלאסיו דיל ריי פור אונה פואירטיזיקה גיקה קי אציאה דיטראס

די סו קאזה .

דום דיאס דיספואים רבי יוסף קון איל קאפו די לה קומו=
גיטה איסטאצאן אגונטאדום אין לה קאזה די לה ציבדה נתן
איספיראנדו קון דיספאסינסייה אה אונה פירסונה .

לה ציבדה סי אסירקו אה אילייוס אי דיסו : אוי צינו אקי
איל גוצירנאדור קון און קונדי אי מי דיסו, מאנדה אה ייאמאר
אה רבי יוסף קון איל קאפו די לה קומוגיטה קי איסטין אקי גונטו
טו סוצרינה אסתה, קי טינגו די דיזירליס קוזאס מווי אימפורטאנטיס.
מיינטראס קי לה ציבדה אצללצה, אסתה אינטרו דיזיינדו
קי איל גוצירנאדור אציאה צינדו. איסטי אולטימו אינטרו אי דיסו :
איל דייו איסטה קון צוזטרום ! איי איספיראנסה קי ריאוסיריש.
איל ריי נו דיסו מאס אינטראר אה ריקיטה אונדי איל, אי אורדינו
סיגון לו אקונסיזימוס איל קונדי די דובגין אי יו, די מאנדארלה
אה ריפוזאר אין און קאסטיליי אה טריס אוראס ליסוס די לה
סיבדאה, אסטה קי איסטארה אינטיראמינטי בואינה די סו חאזינורה.
אילייה דיסו קי איסטה מווי פירסה אי איסטו פואי אונה בואינה
אוקאזייון פארה קיטארלה די לה קארה.

פארה קי ריקיטה נו טורני די נואיצו אין איל פאלאסייו
מוזטרום לה איסטאמוס דיספריסייאנדולה אין אוזום דיל ריי, אי
פלאנטאנדולי אין סו לוגאר אוטרו אמור אקיל די לה לינדה אסתה.
דיל ריסטו איל ריי ייה איסטה מונגו נאמוראדו די טי דיסו איל
אדיריסאנדוסי אה אסתה, אי אים פור טי קי דימאנדה קאדה
דיאה ; סי אינטיינדי קי איל מיטייו טודאס סום מיינטיס אין טי.
איל ריי איסטה קוריוזו אי קירי סאציר איל פאטו צירדאדירו די
לה פירוקה, אי קומו ציניטיס אה סאצירלו. איל קירי אסאצינאראסי

צײן טאמציין די טודו לו קי סי איסקריצײו אין לה קארטה. יױ צױם
אקונסיזױ די איסקריצײר אױטרה קארטה אין לארגו קונטאנדו טודום
לו קי סומפורטאטיש די לה ריינה. אמאניאנה לה נױגי צױ איסטאר
איל ריי אין לה גואירטה די מי פאלאסיױ אי אין אקילייה אורה
צײנים טו אללס איסקונדידאס סין סיר צײסטה די נינגונו אי לי
דאס לה קארטה.

— מי איספאנטו די איר סולה, דישו אסתר, קירו קי מי אי
קומפאניי אלגונו.

— נו טי איספאנטים, לי דישו איל גוצירגאדור אין ריאנדו, יי
טאמציין צױ איסטאר אליי.

— קריאו קי נו איס גױסטו קי אונה מוגאגה קומו מי קאמיג
סולה די נױגי.

— סיינדו אנסי, טומה קון טי אה אונה פירסונה, פירו אה קין
צױס אה טומאר ? איל ריי קירי קי איסטה צײנידה איסטי סיקריטה
אי קי נינגונו לה סיפה.

— מיזױר איס קי מי פרימו אליעזר מי אקומפאניי, סיינדו נו
טינגו אױטרו אמיגו מאס פײאיל די איל אי איס מױי גואדראדור
די סיקריטו.

— צײן ! צײן ! סיאה קומו דיזיס. סיגי מיס קונסיזױס אי
נוקה טי טופאראס אריפינטידה. איסטו דיזיינדו איל סאלודו אה
לום אסיסטיינטיס אי סי פױאי.

. 8

פאסאנדו דום דיאס די איסטו, לום גודיזױס די לה פולונייה
איסטאצױן מונגו איספאנטאדום ; אין לה סיבדאד אצױאה ריבואילטה

גראנדי, מונגה גינטי קוריאן פארה לה קאזה די לה זיבדה נתן
טאנטום גודיוס קומו די ריסטו די פואיבלום, טודום לוס מוראדו=
רים די לה סיבדאד אינגירון טודו איל קאמינו די לה קאזה די לה
זיבדה, אי איסטאצאן קוריוזום די סאציר לו קי סי אציאה פאסאדו.
אסתר לה סוצרינה די לה זיבדה נתן סי פידריאו לה טאדרי די
אנטיס אין סופיטו, אי נו סי סופו קי פואי די אילייה, אי קריאיאן
קי פואידי סיר אילייה פואי מאטאדה, מה קומו פואי איסטא דיז=
גראסייה נו סי סופו. לה גינטי דיזיאן קי איל גוצירנאדור גורו קי
איל נו צה ריפוזאר אסטא סאציר קי לי אקונטיסיוו אה אסתר.
קאדה אונו אי אונו טומו אה איסטודיאר פור סאציר איל פאטו
די איסטי אקונטיסימיינטו טאן קוריוזו, מה לו קי פינסאצא אונו
נו פינסאצא אונרו, אי פור מאס דיזגראסייה דיזיאן קי זיירון אה
אליעזר איזו די לה זיבדה קי איסטאצא אינטולונדראדו אי סוס
קאראס איסטאצאן זלאנקאס קומו קאראס די מואירטו, פור סיגורו
איל קיזו איסקאפארלה די פודיר די לוס מאטאדורים אי פור איסטו
פואי פירידו אי אינטולונדראדו. איסטא אירה לה קונצירסאסיון די
לה גינטי די אקיל דיאה.

לה נוגי קי קידארון די אקודרו קון איל גוצירנאדור אסתר
אי אליעזר סי פואירון אין לה גואירטה אונדי איל ריי אי איל
גוצירנאדור ייה לה איסטאצאן איספיראנדו. אין זינדולה איל ריי
לה ריסיציוו קון מונגה אמיסטאד אי אמור, אי דיספואיס קי לי
דימאנדו פור איל איגו די לוס קאציליוס קומו אלקאנסו אה
סאציר איסטי סיקריטו, אסתר לי דייו לה קארטה אין לה קואלה
אירה איסקריטו אין קלארו לה מונדה קי טוצו טומאדו ריקיטה די
לוס גודיוס קון אגאקיס דיפירינטיס, אי טודו לוקי סומפורטארון די

אילייה. מונגו טיימפו איסטובו אילייה אצללנדו קון איל ריי איל
קואל סי אינפלאמאציה די מאס אין מאס די סו אירמוזורה, אי נו
קיריאה דיל טודו איספארטירסי די אילייה. מה צייגדו קי ייה אירה
מויי טאדרי איל לה מאנדו קון פאלאצראס דולסיס, דיזיינדולי קי
אסטה אגורה נו סאציהה קי אונה פיידרה טאנטו פריסיאהה אי
פינה אציהה גואדראדו אין סו סיבדאד אי אגורה איסטה פינסאנדו
קי נו איס די גוסטו קי איסטי איסקונדידה סין אזיר ניגון פרוציגו.
אסתר אין סאלינדו די לה גואירטה טופו אה אליעזר קי לה
איספיראציה אי לי קונטו קון מונגה אליגריאה אי מונגה אינפלאמאסיון
טודו לו קי אצלו קון אילייה איל ריי.

אצללנדו אצללנדו אילייוס סי איאן פור אונה קאליזיקה גיקה
אינטורנאדה די גואירטאס פור אונדי אציהאן צינדו אי נו אטינארון
אה דוס אומצרים ציין אימבורוואדוס קי ציניאן אה סוס אינקוג-
טרו. איסטוס אולטימוס לים טאפארון איל פאסאזי אי דימאנדארון
אה אסתר סי אילייה אירה לה איזה דיל אירמאנו די לה ציבדה
אסתר. אפינאס אציהה ריספונדו, קי אילייוס לי איגארון און מאנטו
גראנדי סוצרי סו קאציהה אי לי אפירארון לאס מאניס קון פואירסה.
אסתר סי דיבאטייו קון טודה סו פואירסה פירו נו פודו
סולטארסי די לאס מאנוס קי לה אפיראצאן.

אליעזר קיזו סאלצאר אה אסתר, פירו איל פואי פואירטימי-
נטי באטידו אי פירידו, לוס גימידוס די אליעזר איגארון אה אסתר
אין און פואירטי דיזמאלייו אי קואנדו אילייה סי דיספירטו סי
טופו איגאדה סוצרי איל סואילו אי אינסיראדה אין אונה פואירטי
פריזיון: אילייה טימבלו די צירסי אין איסטי איסטאדו אי פינסו
קי פואידי סיר לה דיסאריאן מוריר די אמצרי אי סיד. מונגו יורו

אי איסקלאמו קון טודאס סום פֿואירסאס פֿור אזירסי סינטיר, פֿיר
נו אולייני נינגון רואידו אינטונסיס אילייה אינפֿורטיסיו סו קוראסון
אי מיטייו טודה סו פֿיאזייה אין איל דיין, איל קואל לה סאלבֿאריאה.
אונה אורה דיספואיס אסתר אולייני רואידו די פֿאטאדאס .

לה פֿואירטה סי אבֿריחו אי ריקיטה אינטרו טינינדו אין לה
מאנו אונה קאנדילה, אילייה מיטייו לה קאנדילה סובֿרי אונה פיידרה
אי סי אסירקו אלעדו די אסתר אי לי דיסו : ייה קאלייטיס אין מי
מאנו אי נו איי קין פֿודרה סאלבֿארטי; טו פֿריזיון אים אה סינקו=
אינטה מיטרום דיבֿאסו די טיירה אי איסטו סיגורה קי נינגונו
בֿירנה בוסקארטי אקי .

ייו איסטו אין פֿודיר די איל דיין, ריספונדייו אסתר, סין סו
ליסינסייה נו פֿואידי אליבֿאנטאר נינגונו לה מאנו, אפֿואיראס די איל
דיין נו איי פֿודיר אין טו מאנו די אזירמי נאדה לו קי אים בואינו
אין סום אוזום קי אגה איל קון מי .

— טו מי מינוספֿריסייחטיס אי איזיטיס פֿידריר מי אונור, מי
טרושוטיס אין מונגה בֿירגואינסה טודום לום מוראדורים די לה
פולונייה, סי בורלאן די מי טו אי טום בֿידאס איסטאן אגורה אין מי
מאנו אי קון מי בֿילונטאד בֿאס אה מוריר אין איסטא פֿריזיון אה
פוקו אה פוקו קון מונגאס סופֿריינסאס .

— איל דיין די מים פֿאדרים מי סאלבֿארה די טום אפֿריטום אי
אולירה מי איסקלאמאסיון סיינדו ייו סו לימפייה די פֿיקאדו ...

— לימפייה די פֿיקאדו ! איסקלאמו ריקיטה קון מונגה אינפֿלא=
מאסיון, מינטירוזא ! טו קוראסון טי סומבֿאלייו אי קירים אירידאד
אה טו סיניורה, איסטו נו לו קונטאס פֿיקאדו !

— לו קי איזי ריספונדייו אסתר, נו פֿואי קון אינטיסיון. ייו מי

אוקופי אה ייבאר לה קארטה אל ריי פור אינפורמארלו טודו לו קי
סומפורטארון מים אירמאנוס די טי, אי פור אפיטו סי דיסקווצריין
טאמביין טו מאקולה .

— פואידי סיר קי טו נו קיריאס אזירמי איסטו ריספונדיין ריקיטה,
מה פור סיגורו טי סומבאלירון אלגונה מאלה גינטי קי בושקאן אה
קיטארמי דיל מונדו. לו קי איזיטיס ייה פאסו, אין טו מאנו איסטא
די אדוואר איל מאל קי טרושיטיס סווצרי מי סי קיריס קי נו טי
מאטי דישה טו ליי אי אזיטי קריסטייאנה; ייו טי מאנדארי אין לה
בואימיה אונדי טינגו און פאריינטי איל קואל טי דארה טודו לו קי
קיריראס אי נאדה טי מאנקארה ...

— נו קונטינוואיס אה אצלאר, אסטא מי אולטימו ריפלו ייו נו
בולטארי מי ליי .

— טודו לו קי קיריראס פודרי אזירטי מה איסטו נו .
— סי אים אנסי אי קי אין צירדאד קיריס ציביר ייו טי אקונסיזו
קי אגאס אומרה קוזה; טו טייניס קי דיזיר דילאנטרי די טריס
סינייורים קי איל קונדי די דוצרין אי איל גוצירנאדור די קראקו
טי סומבאלירון קי איגיס טוסיגו אדיינטרו דיל צינו קי מאנדי אה
טומאר די לה ציריריאה די טו טיאה, אי ייו אין ציביינדו איסטטי
צינו מי טרושו און פואירטי קאליינטור אין מי קאציסה אי מי
קאלירון טודוס לוס קאצילייוס. אי טו טי דישאטיס סומבאליר די
אילייוס אי מי איזיטיס איסטא איגה סיינדו מי אבוריסיס פור קי ייו
סו קאצזאנטי די לוס מאלים די טו פואיצלו. אי אים אנסי קי
ציניטיס אה סאציר איל סיקריטו די לוס קאצילייוס אי קי אגורה
ייה טי אריפינטיטיס די אזיר איסטא מאלה איגה קי דיסקווצריטיס
איסטטי סיקריטו דילאנטרי דיל ריי אי לוס פרינססיפיס. אינטונסיס

ייו טי פירדונו אי טי דו ליסינסייה קי פארטאס די איסטא סיבדאד .
— קי מי דיזיס ? איסקלאמו אסטא, ייו קי אצלי מינטיראס
דילאנטרי די סינייורים ? קומו קי פאגי מאל אין לוגאר די ציין אה
אקילייוס קי איסטאן פינאנדו פור אזיר ציין אה מי פואיבלו ? נו,
איסטו נו אגו מאס מי קונטינטו אה מוריר די אמברי אי נו אזיר
איסטו גראנדי פיקאדו .

— נו טי אימאזינים קי לו קי טי דיסי קי טי צו די שאר מוריר
די אמברי אים סולו פור איספאנטארטי, איסטאטי סיגורה קי ארי
מי פאלאצרה, אי נו פודראס איסקאפאר די מי .

אלייה קונטינטאו אה אצלהרלי די מונגאס מאניראס קואנדו
קון צוקה דולסי אי קואנדו קון פֿורטאליזה אי מוסטראנדולי מואיר=
טיס דימודאדאס .

אסטא נו צולטו די סו פאלאצרה אי לי דיסו : סולו איל דייו
אים קי מי קיטארה די איסטא פריזייון אי מי סאלצארה די טו מאנו .
אין ציינדו ריקיטה קי נו גאנו גאדה קון סוס אמינאזוס, טומו
לה קאנדילה אין סו מאנו סירו לה פריזייון די מואיבו אי סי פואי .

9

אפינאס ריקיטה סאלייו די לה פריזייון אי סירו לה פואירטה
סוביטו סי אוליוו צוו די פאטאדאס די אומבריס אי סונידו די
איספאדאס אי לאנסאס .

— אונדי איסטא ? גריטו און אומברי אה ריקיטה, טו אלמה
טיינים אין פיריקולו סי קאליי אין באשו און קאציאו די סו קאציסה .
אה איסטאס אצלאס ריקיטה סי אטורצו אי סוס פיירנאס

טימבלארון אסטה קי לי קאלייו לה קאנדילה קי טיניאה אין סו
מאנו .

איל קונדי די דוצרין, אי איל ריי קאזימיר אפאריסיירון דיס=
פואיס אקומפאניארום די מונגום סולדארום, איל ריי אצריאו לה
פריזיוון, אי צידו אה אסתר, צולטו סום פאסיס אה ריקיטה, אי
לי דיסו קון אירה אי סאנייה: אסטה איסטי קאראר אריצארון
טום ניגריגוראס קי מיטיטיס גינטי אין לום קאמינום פור אפיראר
אה לאס איזאס די מים סודיטום אי מיטירלאס אין לה קארסיל?
אסטה איסטי קאראר טי סומצאיוו איל סוצירציוו די טו קוראסון?
ריקיטה ריספונדייוו קון מונגה אלטיגואיזה דיזינדו מי איס=
פאנטי נו סיאה קי איסטה מונגה סי פולייירה אנטיס די ציניר
קון אילייה אה גוזגו, פור איסטו מי אקונאנטי אה מיטירלה אין
איסטה פריזיוון אי מיטיר סיברי אילייה גוארדיאה אסטה קי
סי איגואמיני לה קוזה ציין ציין.

— מי סיניור איל ריי גריטו אסתר, טי רוגו אפיאדאטי די מי
אי נו מי דיסיס מוריר מואירטי קרואילה אי סופריר די לה אמברי.
— קומו? גריטו איל ריי קון מונגה ראציייה אין מיראנדו אה
ריקיטה, טאמציין איסטה ניגריגורה קיריאס אזיר אי דיסארלה
מוריר די אמברי? סיניור קונדי דוצרין, איסטה מוזיר מיריסי קי
לה דיסטירימוס די מואיסטרה טיירה אי מאנדארלה אה לה צואימייה
טיירה די סו נאסימיינטו. נו טינגו איל פלאזיר די טראליירלה אה
גוזגו פור סום לאדרוניסיום אי סום ניגריגוראס אי פור לו קי
פינסו די מאטאר אה אסתר .

— צירדאד איס קי נו טייניס איל פלאזיר די טראאירמי אה
גוזגו? גריטו ריקיטה נו איס קוזה פוקה איסטה צואינדאד קי נו

קורטאס לה קאצ'יסה די אונגה מוז'יר קי טאנטה אמור טיניאס קין
אילייה אי לה דיסטיראס קומו אונגה דיסקארדה; מונג'אס גראס=
י'אס סינייור פור איסטמה צואינדאד! מאקארי קי טופיס דופייה
פאגה אין איסטמה גודיאה קי אילייה אים לה קאצ'זה צ'ירה די
טודוס איסטוס מאלים אינטרי מי אי אינטרי מים אינימיגוס.

— אינציאלה אה טו פאלאסייו, דישו איל ריי אל קונדי דוצרין
אי קי איסטוי אינסירדה אל'י אסטמה איל פונטו קי פארטירה די
מואיסטרה טיירה.

קון אונוס אוזוס סינטילייאנדו מירו ריקיטה פור לה אולטימה
צ'ים אל ריי, אי אילייה פואי י'צ'אדה פור אונגים קואנטוס סולדאדוס.
לאס טירצ'אס די לה מואירטי אי לוס אפריטוס אי דיזגרא=
סייאס קי אלקאנסארון אה אסתר אין איסטמה פואירטי נוג'אדה
איזיירון אין סו אלמה אונגס איפ'יטוס טאנטו פואירטים אסטמה קי
נו טובו פואירסה די טורנאר אה לה סיצ'דאד קון איל ריי אילייה
סי דיזמאלייו אי סי טופאצ'ה אין פואירטי פיריקולו; קואנדו לה
ציצ'דה נתן סופו קי סי טופו סו סוצ'רינה דישו סו קאזה אי צ'ינו
אין לה קאזה אונדי איסטאצ'ה איג'אדה חאזינה פור ריז'רלה אין
סו חאזינורה.

איל ריי צ'יניאה קאדה דיאה אין איל פאלאסייו פור סאצ'יר
די לה סאלוד די אסתר; לה ציצ'דה סי אליגראצ'ה אי סי גוסטאצ'ה
מויי מונג'ו פור טודה איסטמה אונגה, אי קואנדו לה חאזינה אימפיסו
אה אמ'יזוריארסי די סו חאזינורה קון לה מונג'ה אייודה די לוס
מידיקוס מאנדאדוס די איל ריי אי קי י'ה סאלייו די פיריקולו די
מואירטי, סו טיאה לה אפ'ישוגו מונג'ו אה קי לי דיירה אילייה מיזמה
לוס רינגראסייחמיינטוס אה איל ריי פור טאנטאס צואינדאדים קי

איזו קון אילייה .
לה אלמה דיל ריי סי אציאה אפיגאדו קון אסתר אי קואנדו
אילייה אימפיוסו אה טומאר פואירסאס איל נו סי מיניאצה קאזי
די סו לאדו .

אין פין און דיאה קואנדו אסתר סי אציאה סאגאדו קומפלי=
דאמינטי איל ריי לי דיסקווצריאו סו אמיסטאד אי סו אמור אי קי
דיזיאריאה קאזארסי קון אילייה. אילייה פודיריאה מויי ציין גואדראר
סו ליי אי נו די שארלה .

אסתר סי איגו אה לוס פיים דיל ריי פור רינגראסיארלו די
טודאס סוס צואינדאדים .

איל ריי לה אליצאנטו דיל סואילו לה ציזו אי לי דיסו קי
איסטווציירה סיימפרי אליגרי ; סו אמיסטאד פור אילייה סיריאה סין
קאצו אי קי נו סי איספארטיריאן נוקה .

אוגאס קואנטאס סימאגאס דיספואיס די איסטוס אקונטיסימ=
יינטוס איל ריי קאזימיר סי קאזאצה קון לה אירמוזה אסתר אי
טודוס סוס סודיטוס קריסטויאנטוס קומו גודייוס איסטאצאן אליגריס
די אצי איסקאפאדו די ריקיטה קי ליס אציאה איגו טאנטוס מאליס .

אסתר קידו פירמה טודה סו צידה אין סו גודיזמו סיימפרי
צוסקו די קונטראריאר אל פרוצי אי רינדיר גוסטיסייה אל
אפרימידו .

איל ריי לה אמאצה מאס אי מאס פור לה צונדאד די סו
קוראסון. אילייה פארייו דוס איזום אי דוס איזאס לוס קואלוס
פואירון אינגראנדיסידוס קון צואינוס דוטרינוס .

קואנדו אסתר מורייו, איל ריי נו פודו דיל טודו אפאלאגארסי
אי נו סי קאזו מאס קון אוטרה מוזיר .

איל ריי אורדינו די איסקריציר איסטום ציירצום אין איצריאו
סוצרי לה פיידרה אונדי פואי אינטיראדה סו אמיסטוזה! אי קירינסיוזה
מוזיר :

איסטא אים לה פואיסה די אסתר קי אמו אה סו פואיצלו
אי סו ליי .

איסטא אים לה פואיסה די אסתר לה מויי אמאדה דיל ריי
קאזימיר .

